

РЕШЕНИЕ
2022 елның 12 июле

КАРАР
№ 10

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Яңа Имән авыл жирлеге Советының
«Ритуаль хезмәтләр оештыру, жирләү һәм
зиратларны карап тоту турындагы
нигезләмәне раслау турында»
2013 елның 5 октябрендәге 11 номерлы
каарга үзгәрешләр керту турында

«Россия Федерациясендә жирле дәүләт үзидарәсен оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Жирләү һәм күмү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон, 2022 елның 18 апрелендәге 02-07-01/2022 номерлы Сарман районы прокуратурасы протесты нигезендә Яңа Имән авыл жирлеге Советы каар итте.

1. Сарман муниципаль районының Яңа Имән авыл жирлеге башкарма комитетының «Ритуаль хезмәтләр оештыру, жирләү һәм зиратларны карап тоту турындагы нигезләмәне раслау турында» 2013 елның 5 октябрендәге 11 номерлы каарына түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1) түбәндәге эчтәлекле 4.1 статья өстәргә:
«4.1. Жирләү тәртибе

4.1.1 Жирләү - кешенең үлеменнән соң, аның ихтыярын исәпкә алып, санитар һәм башка таләпләргә каршы килми торган гореф-гадәтләр һәм традицияләр нигезендә гәүдәне (өлешләрне) күмү буенча йола гамәлләре.

4.1.2. Улгән (һәлак булган) кешене авыл жирлеге территорииясендә җәмәгать зиратларында: Яңа Имән авылы, Күтәмәле авылы, Буралы-Чишмә авылы, Ивановка авылы зиратларында күмү эшләре башкарыла.

4.1.3 Улгән (һәлак булган) кешене жирләү, үз өстенә жирләү бурычын алган зат тарафыннан шәхесен таныклый торган паспорт яисә башка документ күрсәтелгәндә, ЗАГС органнары тарафыннан бирелгән үлем турындагы таныклык нигезендә башкарыла.

4.1.4. Җәмәгать зиратларында жирләү дини, хәрби, башка гореф-гадәтләрне һәм традицияләрне исәпкә алып башкарылырга мөмкин. Җәмәгать зиратларда аерым, тугандаш жирләүнен аерымланган жир кишәрлекләре (зоналары) каарлган. Жирләүнен башка төрләре каарлмаган.

4.1.5. Җәмәгать зиратлары территориияләрендә бушлай бирелә торган жир зурлығы үлгән кешене жирләү өчен бирелгән жир кишәрлекенен шул ук участогында үлгән ир (хатын) яисә якын туганын жирләүне гарантияләү өчен жирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнә.

4.1.6. Жирләү өчен түләүсез бирелә торган жир участокларының зурлыгы:

Жир участокларының зурлыгы

Күмү төре	Озынлыгы, м	Киңлеге, м	Мәйданы, кв.м
Аерым жирләү	2,3	1,4	3,5
2 кешегә тугандаш жирләү	2,3	2	4,6
3 кешегә тугандаш жирләү	2,3	3	6,9
Мәет көле салынган урнаны күмү өчен	1	0,8	0,8
2 кешегә гайлә жирләү	2,3	2	4,6
3 һәм аннан да күбрәк кешегә гайлә жирләү	2,3	6	13,8

Аерым жирләү - ире (хатыны), туганнары(балалар, ата-аналар, уллыкка алынганнар, уллыкка алучылар, бертуганнар һәм бертуган апалары-абыйлары, оныклары, бабалары, әбиләре), үлүченен (һәлак булучының) законлы вәкилләре яисә үлүченен (һәлак булучының) күмелүен үз өстенә алган башка туганнары (алга таба шулай ук - үз өстенә күмү бурычын алган зат), туганнары яки гайлә күмү турында, шулай ук шәхесләре эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән, яки ире (хатыны), якын туганнары, яки башка туганнары булмаган, яки законлы вәкил яки аларны күмүне гамәлгә ашыру мөмкин булмаганда хәбәр ителмәгән ялгыз гражданнарны, гражданнарны күмү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган күмү урыннары.

Тугандаш жирләү – мәрхүмне жирләү өчен жәмәгать зиратлары территориясендә бушлай бирелә торган жирләү урыннары, шул ук урында мәрхүмнең хатыны яки якын туганы күмелүне гарантияләнгән. Тугандаш күмү урыннары турыдан-туры үлгән кешене күмгәндә, ягъни башкарма комитетка тугандаш жирләү урынын бирү турындагы гариза белән бирелә.

Гайләле (ыруглы) жирләү - өч һәм аннан да күбрәк үлгән туганнарны күмү өчен жирләү урыннары. Гайлә (ыруг) күмү урыннарын турыдан-туры үлгән кешене күмгәндә дә, булачак күмүләргә дә бирелә.

4.1.7. Каберләр арасы озын якларда кимендә 1 метр булырга тиеш, кыскасы - 0,5 метр. Кабернең озынлыгы 1,8 м, киңлеге - 0,7 м, тирәнлеге - 1,5 м булырга тиеш. Улгән балаларны күмгәндә каберләрнең зурлыгы тиешенчә киметелергә мөмкин.».

2) түбәндәге эчтәлекле 4.2 статья өстәргә:

«4.2. Кабер өстенәдәге корылмалары урнаштыру һәм аларны карап тоту.

4.2.1. Кабер өстенәдәге корылмаларны (кабер ташларын) һәм зиратлардагы коймаларны урнаштыру бары тик бирелгән урыннар чикләрендә генә рөхсәт ителә. Урнаштырылган кабер корылмалары (кабер ташларын) һәм коймалар күмелгән урыннар чикләреннән чыга торган яки күршеләргә чыгып торган өлешләр булырга

- тиеш түгел. Кабер өстендәге корылмаларның биеклеге 1,8 метрдан артмаска, койма - 1 метрдан артмаска тиеш.
- 4.2.2. Кабер өстендәге корылмаларда (кабер ташларда) язулар бу урында үлгеннэр турындағы мәғълұматлар дөреслеккә туры килергә тиеш.
- 4.2.3. Объектны билгеләнгән тәртиптә кешеләрнең сәламәтлегенә, күрше жирләү урыннарының сакланышына куркыныч тудыручи иске дип билгеләнгән тәртиптә тану очракларынан тыш, кабер өстендәге корылмаларны (кабер ташларын) һәм коймаларны куллану вакыты чикләнми.
- 4.2.4. Кабер өстендәге корылмалар төзелеш нормаларының һәм кагыйдәләренен тиешле таләпләрен үтәп билгеләнә.
- 4.2.5. Гражданнар (оешмалар) урнаштырган кабер өстендәге корылмалар (кабер ташы, чәчәклек һ.б.) аларның милке булып тора.
- 4.2.6. Авыл жирлеге Башкарма комитеты кабер өстендәге корылмалар өчен матди жаваплылық тотмый.
- 4.2.7. Кабер өстендәге корылма булмаганда һәм каберлекне карау һәм күмү турында белешмәләр булмаганда, сонғылары законнарда билгеләнгән тәртиптә хужасыз дип танылырга мөмкин.».
2. Әлеге каарны «Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәғълұмат порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм «Сарман муниципаль районы» муниципаль берәмлекенә рәсми сайтында <https://sarmanovo.tatarstan.ru> веб-адрес буенча «Интернет» мәғълұмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштырырга.
3. Әлеге каарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемдә калдырам.

TP Сарман муниципаль районы
Яңа Имән авыл жирлеге
Советы рәисе

Гараев

Р.Ф.Гараев